

DOBRO DOŠLI U SVET DOBRIH INVESTICIJA.

www.intesainvest.rs

☎ 011 201 15 55

Ovaj liflet je informativnog karaktera i kreiran je u promotivne svrhe.

Company of **INTESA** **SANPAOLO**

SVET MOGUĆEG.

**INTESA
INVEST**

DOBRO DOŠLI U INTESA INVEST, MESTO DOBRIH PRILIKA ZA ULAGANJE

UVOD I SVRHA BROŠURE

Pojam ulaganja razumeju i oni koji su početnici u ulaganju, kao i oni koji nemaju nameru da se bave ulaganjem. Neke od temeljnih pretpostavki pojma ulaganja naučili smo kroz iskustvo svakodnevice koja nema veze sa klasičnim investiranjem .

Na primer, da li ste nekada primetili u izlogu butika izložene proizvode koji su međusobno u suprotnosti – naočare za sunce i kišobrane? Da li biste ikada kupili oba proizvoda zajedno?

Verovatno nikada, a u tome je i suština. Prodavci znaju da, kada sija sunce, više se prodaju naočare za sunce, a manje kišobrani. Kada pada kiša, situacija je obrnuta. Izlaganjem oba proizvoda u izlog, tj. istovremenom ponudom oba proizvoda ili diverzifikovanjem ponude, prodavac raspršuje, tj. redukuje, rizik od gubitka zarade bez obzira na vremensku prognozu.

Navedeni primer je odličan početak razumevanja osnovnih pojmova uspešnog ulaganja, a to su: odabir i raspodela imovine, diverzifikacija rizika, kao i rebalansiranje ili prilagođavanje portfolija.

Svrha i ideja ove brosure jeste pokušaj približavanja ideje upravljanja ličnom imovinom i pojašnjenje generalnih investicionih pojmova i proizvoda.

Ako tek razmišljate da započnete ulaganje, brošura će vam dati pojašnjenja prvih koraka na putu na kojem ćete nastaviti da gradite svoj portfolio, a ako ste već iskusni ulagač, pokazaće vam način na koji možete prilagoditi svoj portfolio bez svakodnevne brige o svojoj investiciji.

Investicioni fondovi mogu biti idealan izbor investicije za sve ulagače, od početnika do onih iskusnih. Bez obzira na to jesu li vaša sredstva malih ili velikih iznosa, ne morate rizikovati ulažući u samo jedan oblik imovine ili vrstu fonda. Ulaganje u investicione fondove daje vam mogućnost učestvovanja u ulaganju u desetine različitih finansijskih proizvoda na svim svetskim i domaćim tržištima novca i kapitala.

Nadamo se da ćete provesti ugodno vreme informišući se i učeći o strategijama uspešnog ulaganja. A jednom kada se zainteresujete da krenete putem aktivnog upravljanja svojom ličnom imovinom, počnite da ostvarujete svoje ciljeve tako što ćete odabrati upravo pravi proizvod za sebe i svoju porodicu.

KAKO POČETI SA ULAGANJEM

OSNOVNI POJAM 1

ODABIR I RASPODELA IMOVINE

Odluka o raspodeli imovine je najvažnija odluka koju ćete doneti za uspešnost svog ulaganja. Čak je važnija i od odabira pojedinačnog proizvoda u vašem portfoliju.

Raspodela imovine je individualan proces. Predlažemo da napravite tzv. finansijski domaći zadatak, odnosno da definišete sami za sebe, prema svojim mogućnostima i potrebama, sledeće tri bitne odrednice za lakše donošenje investicionih odluka:

- ▶ VAŠ INVESTICIONI CILJ;
- ▶ PERIOD ULAGANJA;
- ▶ VAŠU TOLERANCIJU NA RIZIK

VAŠ INVESTICIONI CILJ

Investicioni cilj je početna tačka u donošenju vaše investicione odluke, a definisaćete ga tako što ćete, pre svega, odgovoriti na jednostavno pitanje: šta želim da postignem ulaganjem? Želite li da uštedite za novi automobil? Školovanje dece? Penziju? Ili jednostavno imate višak sredstava koji želite na neki način da uvećate?

Investicioni cilj koji definišete, zajedno s iznosom imovine koja vam je raspoloživa za investiranje, prvi je korak koji određuje smer u kom ćete se dalje kretati na putu prema donošenju svoje konačne odluke o raspodeli imovine.

Svaki cilj zavisi od vremena koje mora proteći da se cilj i ostvari.

PERIOD ULAGANJA

To je period u kom će se određena investicija držati pre nego što se likvidira. Period ulaganja može varirati od nekoliko dana do nekoliko nedelja i zavisi isključivo od individualnih ciljeva svakog ulagača (npr. školovanje dece ili penzija).

Period ulaganja veoma je bitan element prilikom donošenja investicionih odluka, jer od njega u velikoj meri zavisi izbor oblika imovine i vrsta proizvoda u koji bi trebalo da ulažete. Jednostavan način da odredite svoj period ulaganja jeste da procenite vreme u kom svoja novčana sredstva možete staviti „sa strane” pre nego što vam ponovo trebaju.

Na primer, ako ste odlučili da uštedite za skijanje sledeće zime, odredili ste kratak period ulaganja u kom ne želite da se izlažete riziku, jer biste mogli da izgubite sredstva za skijanje. U tom slučaju ćete odabrati proizvode kojima se vrednost ne menja često i koji nisu rizični, tj. birate konzervativniju strategiju ulaganja. Ali, u slučaju da ste odlučili da uštedite novac za fakultetsko obrazovanje tek rođenog deteta, odlučili ste da štedite dugoročno pa ćete odabrati ulaganje u proizvode umerenije, delom i agresivnije rizičnosti, jer takve vrste imovine omogućavaju postizanje dugoročnih prinosa neutrališući negativnosti na koje naidu putem do konačnog ostvarenja cilja.

VAŠA TOLERANCIJA NA RIZIK

Rizik je treći ključni pojam u donošenju investicione odluke. Rizik predstavlja mogućnost da u nekom budućem periodu stvarni prinos neke investicije odstupa od očekivanog prinosa.

Očekivani prinos predstavlja iznos (prinos) koji možemo očekivati da će određena imovina vratiti u nekom budućem periodu; obično se procenjuje analizom podataka pa nije garantovan.

U finansijama postoje različiti tipovi rizika. Za ulagače je jedan od značajnijih tipova rizika tržišni rizik, koji govori o promeni vrednosti investicije: tržišni rizik neke investicije je veći što je veći intenzitet promene njene vrednosti. Intenzitet promene naziva se volatilnost. Što je volatilnost neke investicije veća, znači da se njena vrednost češće menja.

Iako se često percipira samo s negativnim konotacijama, pojam rizika zapravo podjednako uključuje mogućnost pozitivnog i negativnog odstupanja od očekivanja. Rizičnost investicije stoga je mera njene neizvesnosti. Ako nema neizvesnosti, nema ni rizika, ali nema ni velike zarade i obrnuto, uz rizik dolazi neizvesnost, ali i potencijalno veća zarada.

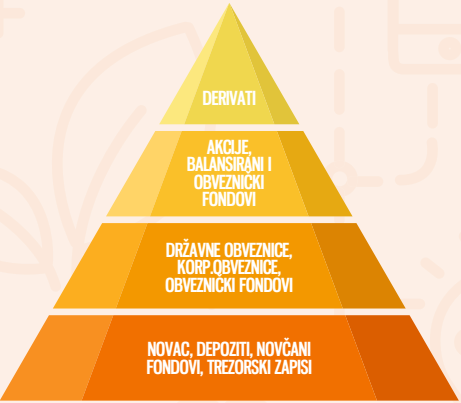
Zapamtite, proces donošenja odluke o vrsti investicije vrlo varira od prilike do prilike i uvek zavisi od perioda ulaganja i vaše sposobnosti podnošenja rizika. Svaka vrsta investicije ima različit stepen zarade/prinosa i rizika, pa će se kroz vreme i ponašati drugačije. Na primer, kada se jednoj investiciji smanji vrednost, drugoj će možda porasti ili se bar neće smanjiti u istoj meri kao prvoj. Na taj način se najbolje štite, odnosno umanjuju rizici, od gubitka ukupne vrednosti vašeg portfolija ako jedna vrsta investicije ostvari značajan gubitak.

ODNOS RIZIKA I ZARADE

Kada se govori o investiranju, rizik i zarada su u neraskidivom odnosu. Verovatno vam je poznata izreka „Ako ne riskiraš, ne profitiraš”, koja najbolje objašnjava u kakvom su odnosu rizik i zarada.

Sve investicije uključuju određeni rizik. Nagrada za preuzimanje rizika je veća što je rizik koji ste preuzeli veći. Suprotno tome, manji rizik podrazumeva i manju nagradu.

Većina nas će reći da želi da ostvari najveću moguću zaradu od odabrane investicije, ali odabir investicija s najvišom potencijalnom zaradom nije najpametnije rešenje kod donošenja odluke o raspodeli vaše imovine. Ono što određuje uspešnog ulagača je sposobnost da odredi najbolji odnos između rizika i zarade. Na primer, ulagač s visokom tolerancijom na rizik investiraće veća sredstva u akcije ili akcijske fondove, ali ako nije sposoban da zadrži investiciju u vreme kratkoročnih trzaja i fluktuacija na tržištu i poželi odmah da je proda, za takvog ulagača je bolje da smanji svoju izloženost rizičnoj imovini, tj. akcijama. Stoga je bitno da upoznate svoju investicionu stranu. Možete da počnete da investirate manje iznose, postepeno, počevši od proizvoda niskog rizika, preko umereno rizičnih, do visoko rizičnih proizvoda, kako biste utvrdili kako se nosite s određenim merama rizika.

Slika: Piramida odnosa rizika i zarade. S većim rizikom raste potencijalno i zarada/prinos.

Šta nam piramida govori o periodu i strategijama ulaganja

Ako investicioni cilj koji ste definisali obuhvata kratak period ulaganja, vaše investicije biće usmerene na novčano tržište (depoziti, trezorski zapisi, novčani fondovi), pa se izlažete konzervativnoj strategiji ulaganja.

Ako ste definisali cilj koji obuhvata srednjoročan period ulaganja, investicije u tom slučaju mogu biti mešovite (obveznice, obveznički fondovi, mešoviti fondovi koji ulažu od depozita, obveznica do akcija) pa se izlažete strategiji ulaganja umerenog rizika.

Investicioni cilj koji obuhvata duži period ulaganja omogućava da preuzmete veće rizike, pa su u ovom slučaju vaše investicije usmerene na rizične instrumente (akcije, akcijski fondovi) i izlažete se agresivnoj strategiji ulaganja.

Zapitajte se: s kolikom merom rizika mogu mirno da spavam?

Ukoliko odgovorite sa „ne” na pitanja poput: znam li dovoljno o investiranju i mogu li da podnesem pad vrednosti investicije u nekoliko dana/nedelja, vrlo je verovatno da ste konzervativni ulagač. S druge strane, ako odgovorite potvrdno na pitanja poput: osećam li se mirno u situacijama velike volatilnosti na tržištu kapitala, imam li dovoljno znanja o investiranju i tržištu, ulažem li na duži period i mogu li podneti kratkoročne gubitke, moguće je da vam više odgovara agresivnija strategija ulaganja. Postoji mogućnost i da vaši odgovori delom dotiču pitanja za obe vrste ulagača, tada će vaša odluka o investiranju ići u smeru umerenog rizika, tj. izložićete se akcijama više nego što bi se izložili kroz konzervativnu, a opet manje nego kroz agresivnu strategiju.

Jednom kada ste definisali svoj investicioni cilj i period ulaganja i kada u obzir uzmete iznos sredstava koja su vam raspoloživa i dinamiku ulaganja (hoćete li sva sredstva uložiti odjednom ili ćete ih kontinuirano ulagati tokom nekog perioda), došli ste u fazu kada je potrebno odabrati u šta ćete uložiti, a kriterijum koji će vam pomoći u donošenju te odluke je nivo rizika koji preuzimate ulaganjem u određenu imovinu.

OSNOVNI POJAM 2

DIVERZIFIKACIJA RIZIKA

Da li vam je poznata izreka „Ne stavljajte sva jaja u istu korpu”? Diverzifikacija je način raspodele jaja u više korpi kako biste ih zaštitili od razbijanja ako vam jedna korpa ispadne iz ruku. Šalu na stranu, stručno rečeno, diverzifikacija je najjednostavniji i jedan od najdelotvornijih načina raspodele imovine za umanjeње rizika. Što je vaša investicija raspršenija na različite oblike imovine i vrste proizvoda, to je manja verovatnoća gubitka.

Dobro isplaniranom diverzifikacijom portfolio se može sačiniti od oblika imovine koji će različito reagovati na iste događaje, tako da se pad vrednosti jednih

kompenzuje rastom vrednosti drugih, čime se postiže manja ukupna volatilnost ili promenljivost vrednosti portfolija.

OSNOVNI POJAM 3

PROFESIONALNO UPRAVLJANJE

Investitor ulaganjem u investicioni fond i kupovinom investicionih jedinica posredno kupuje veći broj finansijskih instrumenata koji se nalaze u portfoliju investicionog fonda. Većina ulagača ima slobodna finansijska sredstva, ali nema znanja i potrebne informacije pomoću kojih bi uspešno ulagala, ili čak, što je takođe čest slučaj, nema vremena da prati kretanja različitih tržišta. U Intesa Investu rade stručnjaci kojima je jedini posao da na najbolji mogući način upravljaju vašom imovinom.

OSNOVNI POJAM 4

LIKVIDNOST I NIŽI TROŠKOVI INVESTIRANJA

Investitor u svakom trenutku može da proda investicione jedinice i da dobije novčana sredstva u kratkom roku (do 5 dana), uz niže troškove nego što bi imao direktnim trgovanjem na tržištu kapitala (berzi). Dakle, investitor u bilo kom trenutku može doći do novca prodajom investicionih jedinica. Takođe, s obzirom na to da investicioni fondovi skupljaju sredstva većeg broja manjih, pojedinačnih investitora, a zatim na tržištu nastupaju kao jedan veliki investitor, u mogućnosti su da obezbede povoljnije uslove ulaganja (niže troškove) od onih koje bi imao pojedinac.

OSNOVNI POJAM 5

FLEKSIBILNOST ULAGANJA

Investitor može uplaćivati sredstva u bilo kom trenutku i zahtevati otkup investicionih jedinica. Prednosti koje vam omogućava ulaganje u investicione fondove ogledaju se i u tome da investitor sam određuje dinamiku kupovine, odnosno prodaje investicionih jedinica. Investicioni fondovi omogućavaju fleksibilnost ulaganja, bilo da se radi o velikom početnom ulaganju, periodičnom ulaganju (mesečnom putem trajnog naloga, kvartalnom, godišnjem) ili, jednostavno, kada se investitor nađe u situaciji da ima višak likvidnih sredstava. Ista situacija je i kod povlačenja sredstava koja mogu da budu određena raznim finansijskim potrebama, redovnim i vanrednim, svakog pojedinačnog ulagača. Dodatno, svaki pojedinačni ulagač, odnosno investitor, u mogućnosti je da vrši prenos svojih sredstava iz jednog u drugi fond kojima upravlja Društvo za upravljanje investicionim fondovima Intesa Invest. Razlog za prenos mogu, između ostalog, biti promenjene životne okolnosti koje su uticale na investicioni cilj, period ulaganja ili toleranciju na rizik.

OSNOVNI POJAM 6 OČEKIVANI PRINOS I PRAĆENJE ULAGANJA

Praćenjem vrednosti investicione jedinice, investitor u svakom trenutku ima informaciju o prinosu i uspešnosti poslovanja investicionog fonda. Prodajom investicionih jedinica, investitor ne gubi prinos koji je ostvaren do trenutka prodaje. Očekivani prinos je u skladu sa rizičnošću odabranog fonda. Svakog dana Društvo za upravljanje investicionim fondovima Intesa Invest objavljuje cene investicionih jedinica za sve fondove kojima upravlja na svom veb-sajtu (www.intesainvest.rs) i na taj način svaki investitor istog trenutka može dobiti informaciju o vrednosti svog ukupnog ulaganja, kao i videti istorijsko kretanje investicione jedinice.

KAKO POČETI SA ULAGANJEM STRATEGIJA: KAKO USPEŠNO DIVERZIFIKOVATI ULAGANJE

Ako pogledamo unazad, u istorijska zbivanja na svetskim tržištima, i ako ih usporedimo s današnjim kretanjima tržišta, prinosi između glavnih vrsta imovine ne kreću se u isto vreme u istim smerovima. Uglavnom, kada tržišni uslovi utiču na porast vrednosti jednog oblika imovine ili vrste proizvoda, često uzrokuju da drugi stagnira ili čak gubi na vrednosti. Ulaganjem u više od jednog oblika imovine ili vrste proizvoda raspršićete, odnosno diverzifikovati, rizik od gubitka dela ili svih sredstava.

Tri koraka do uspešnog diverzifikovanja:

1. KORAK: PRIHVATITE RIZIK I RASPOREDITE GA

Morate biti svesni činjenice da diverzifikacija ne garantuje zaradu ni bogatstvo, niti vas štiti od gubitaka, ona ne isključuje rizik.

Zašto? Ako ne uključite dovoljno rizika u svoj portfolio, možda nećete dosegnuti cilj koji ste definisali na početku ulaganja. Na primer, ako ste odlučili da uložite i uvećate novac za svoju penziju, a na početku ste radnog veka, verovatno ćete deo novca uložiti u rizičnije investicije. Naravno, ako uključite i previše rizika, možda nećete imati ni uloženu sumu u trenutku kada vam novac zatreba.

Uzmimo, na primer, situaciju da ulagač uloži sva svoja sredstva u akcije jednog akcionarskog društva i nakon nekog vremena njegove akcije izgube na vrednosti. U tom slučaju ulagač će izgubiti deo uložених sredstava. Takođe, isto će se dogoditi ako ulagač sva sredstva uloži u obveznice samo jednog izdavaoca. Diverzifikacija je upravo izbegavanje da vam se ne dogode takvi slučajevi.

Kada raspršite rizik ulažući u, recimo, više vrsta investicionih fondova i deo u štednju, mogući pad jedne vrste fonda (npr. akcijskog) neće u tolikoj meri uticati na vrednost vaše ukupne investicije, jer će drugi fondovi u koje ste uložili sredstva ostati na pozitivnim nivoima, čak možda i rasti, dok će se deo sredstava koji je oročen stabilno ukamaćivati.

2. KORAK: DIVERZIFIKUJTE RIZIK IZMEĐU RAZLIČITIH VRSTA IMOVINE

Dobro diverzifikovan portfolio je onaj koji sadrži različite oblike imovine koji „nose” različit stepen rizika.

Tri glavna oblika imovine su: novac, obveznice (fixed income) i akcije (equity). Neki ulagači na ovu listu često dodaju i nekretnine, plemenite metale i dr. Novac i novčani ekvivalenti (depoziti, trezorski zapisi, novčani fondovi) najmanje su promenljivi i najmanje rizični, ali nose i najniže prinose. Promenljivost vrednosti obveznica, tj. volatilnost obveznica, umerena je, pa one nose unapred definisane prinose kroz duži period, dok velika volatilnost kod akcija utiče na njihovu visoku rizičnost u kratkoročnom periodu, ali istovremeno nose i potencijalno najviše prinose.

Prva tačka uspešne strategije ulaganja je, rekli smo, raspodela imovine, pa se odnosi na raspodelu vaših sredstava upravo između gorenavedenih glavnih oblika. Vrlo je učestala raspodela imovine prema riziku, ali i prema godinama koje moraju proći npr. do vaše penzije. Recimo, ako ste tek počeli da radite i vaša karijera je na samom početku, usmerićete više sredstava u rizičniju imovinu, a manje u onu sigurnu. Ali, ako je do vaše penzije preostalo malo vremena, uložićete veći deo imovine u sigurne investicije, a manji u rizičnu imovinu.

3. KORAK: DIVERSIFIKUJTE RIZIK U OKVIRU ISTIH VRSTA IMOVINE

Nakon što ste raspodelili svoja sredstva između glavnih oblika imovine, morate ih raspodeliti još jednom: unutar svakog oblika.

Na primer, pokušajte da imovinu koju ste uložili na obvezničko tržište raspodelite prema izdavaocu (državi ili preduzeću koje je izdalo obveznicu), prema dospeću (kraćim i dužim periodima isteka obveznica), prema proizvodima (ulaganje direktno u obveznice, obveznički fondovi).

Kada se radi o akcijama, mogućnosti raspodele su velike. Odabir akcija može biti prema veličini preduzeća koje ih izdaje (velika, srednja, mala akcionarska društva), prema geografskom tržištu (domaća, internacionalna akcionarska društva), prema industriji kojom se ta društva bave, kao i u odnosu na to da li nameravate samostalno da kupujete akcije na tržištu kapitala (berzama) ili ste se odlučili za akcijske fondove.

Ostvariti uspešnu diverzifikaciju unutar jednog oblika imovine može biti vrlo izazovno, pa ulagači često posežu za ulaganjem u investicione fondove. Investicioni fondovi olakšavaju diverzifikaciju time što vam omogućavaju da ulaganjem u njih posedujete „male porcije” puno različitih investicija.

Ostanimo i dalje na investicionim fondovima. Diverzifikacija između glavnih oblika imovine i ulaganje u fondove uključuju i raspodelu imovine između različitih vrsta fondova: novčanih, obvezničkih, akcijskih i mešovitih fondova.

Započnite investiranje tako da vaš prvi korak bude ulaganje u novčane fondove, pa postepeno preko obvezničkih i mešovitih do akcijskih fondova. Pokušajte manjim iznosima da se izložite različitim oblicima imovine, pa ćete iz vlastitog iskustva ubrzo uvideti prednosti diverzifikacije. Uvek dajte sve od sebe da svoju imovinu diverzifikujete tako da bude u skladu sa vašim finansijskim ciljevima, željenim periodom ulaganja i vašom tolerancijom na rizik. I zapamtite, lični portfolio se stvara godinama, a čarolija diverzifikacije je jedino u tome što vaš portfolio/imovinu čini otpornijom na tržišna kretanja i na značajne promene u vašem životu.

STRATEGIJA: ZAŠTO JE POTREBNO PRILAGODAVATI ULAGANJE

Prilagođavanje ili rebalansiranje je neophodno, jer će vremenom neke vaše investicije izaći iz okvira očekivanih prinosa u odnosu na vaš investicioni cilj. Neke će investicije možda rasti i više od očekivanog ili će presporo rasti, pa ćete rebalansiranjem osigurati da vaše ulaganje ne naglašava jednu ili više vrsta imovine u odnosu na prvobitnu raspodelu. Na taj način vratićete svoje ulaganje na prihvatljivi stepen rizika.

Kod rebalansiranja portfolija bitno je da obratite pažnju i na investicije/proizvode unutar iste vrste imovine. Postoje dva načina na koje možete uspešno rebalansirati svoj portfolio:

- 1) prodaja investicije koja je ostvarila veće rezultate od očekivanih;
- 2) kupovina potcenjene investicije.

KADA MOGU DA REBALANSIRAM ULAGANJE?

Razmišljate o kupovini ili prodaji nekih jedinica investicionog fonda? Odgovori na ovih nekoliko pitanja možda će vam biti od pomoći pri donošenju odluke:

- 1. Da li se promenio moj investicioni cilj (okolnosti)?
Ako se promeni vaš investicioni cilj, morate promeniti i strategiju ulaganja, tj. rebalansirati ulaganje. Ponekad će vas promene u životu podstaći da rebalansirate ulaganje i prilagodite ga nastalim situacijama u svojoj svakodnevici.
- 2. Da li se promenila moja tolerancija na rizik ili možda period ulaganja koje sam definisao?
Ako se npr. skratilo vreme ulaganja, jer ste sve bliže penziji i manje ste spremni da tolerišete rizik, shvatite to kao dobar okidač za rebalansiranje ulaganja. Što je kraći period ulaganja, to manje rizične moraju biti vaše investicije.
- 3. Ostvaruju li moje investicije niže/više rezultate od očekivanog?
Pametno bi bilo da odredite referentnu vrednost – benchmark, prema kojoj ćete moći da pratite rezultate investicije. Nemojte donositi nagle odluke o prodaji investicije pre nego što sagledate sve aspekte te odluke, ali ako se radi o dužem periodu u kojem se investicija ne oporavlja, razmislite o rebalansiranju.
- 4. Da li su se promenili investicioni fondovi u koje ulažem?
Promene u veličini i strukturi imovine, rizičnosti fonda mogu biti pozitivne, loše ili neutralne, u zavisnosti od toga šta očekujete od ostvarenja uloga u fondu.

PREDNOSTI ULAGANJA PUTEM TRAJNOG NALOGA

- 1. Efikasnost.** U slučajevima kada cena investicione jedinice padne, kupujete veći broj investicionih jedinica, čime povećavate ukupnu uspešnost ulaganja.
- 2. Jednostavnost.** Ulaganje se obavlja automatski, stoga ne morate odlaziti u banku, izvršavati uplatu putem internet bankarstva ili propustiti uplatu zbog slučajnog zaborava.
- 3. Sticanje navike štednje/ulaganja malih iznosa** (npr. 5.000 RSD mesečno u odabrani fond).
- 4. Kontinuiranost.** Ulaganje se odvija bez obzira na situaciju na tržištu. Ponekad, u slučajevima pada cena, možda ćete poželeti da odustanete. Ali, uspešno dugoročno ulaganje rezultat je kontinuiranog ulaganja, a ne „pogađanja” pravih trenutaka za uplate.
- 5. Približavanje** ostvarivanju investicionog cilja.

STRATEGIJA: IZBEGAVANJE INVESTICIONIH ZAMKI

Zamka 1:
Niste dovoljno informisani o investicionim proizvodima

Pre nego što krenete da ulažete, bitno je da budete dovoljno informisani o investicionim fondovima i da razumete karakteristike i rizike proizvoda u koje ulažete svoj novac. Definišite ciljeve i stepen rizika koji ste spremni da preuzmete.

Zamka 2:
Povlačenje novca iz investicije radi troškova koji nisu hitni

Naravno da može biti vrlo primamljivo posegnuti za novcem koji se nalazi u investiciji za na primer vašu penziju i njime platiti nešto luksuzniji godišnji odmor,

skijanje ili renovirati kuhinju. Ali to je skupa taktika, jer možete propustiti potencijalnu zaradu od ukamačivanja ili prinose.

Zamka 3:
Niste diverzifikovali svoje ulaganje

Diverzifikacijom raspršujete rizike i zarade i unosite raznovrsnost u svoje ulaganje. Odgovarajuća diverzifikacija je prilagođavanje investicionih odluka na temelju vaših ciljeva i životnih situacija u kojima se nalazite. Na primer, ako imate 30 godina i štedite za penziju i odabrali ste konzervativnu strategiju ulaganja, propustićete zaradu koja bi zadovoljila vaš cilj. S druge strane, ako imate 60 godina, a ne diverzifikujete imovinu upravo u konzervativno ulaganje, izložit ćete se riziku baš u vreme kada ne možete priuštiti gubitak svojih ulaganja.

Zamka 4:
Nerealna investiciona očekivanja

Velike zarade u kratkom periodu ulaganja nisu pravilo. Svakodnevni rast i pad tržišta obično učine ukupni postotak rasta prosečnim. Iskusni ulagači to i očekuju. Oni prate tržište i povremeno rebalansiraju i prilagođavaju svoj portfolio kako bi omogućili svojoj investiciji dugoročni rast i ne nadaju se da pogode „jackpot” u kratkom roku.

Zamka 5:
Dugoročno investiranje – kratkoročne reakcije

Čak i najiskusniji ulagači mogu doživeti određenu zabrinutost kada je tržište u korekciji i kada njihove investicije gube na vrednosti. Ali uspešni ulagači na „duge staze” znaju da izbegavanje ishitrenih reakcija baziranih na strahu i odupiranje iskušenju brze prodaje rezultuju ubiranjem dugoročnih zarada. Proveravajte svoje investicije periodično kako biste bili sigurni da sve ide po planu.

BITNA PITANJA O ULAGANJU

Zašto ulagati u investicioni fond

Ulaganjem vaših sredstava u investicioni fond omogućen vam je jednostavan pristup tržištu kapitala, a vašim sredstvima upravljaju iskusni i ovlašćeni stručnjaci. Ulaganjem u veći broj hartija od vrednosti, portfolio menadžer diverzifikuje portfolio i time smanjuje rizik ulaganja. Prednost ulaganja u investicioni fond je i to što u svakom trenutku možete povući svoja sredstva. Prinos koji možete ostvariti ulaganjem u investicioni fond je obično viši nego prinos koji biste ostvarili nekim konvencionalnim oblikom štednje.

Kakva je razlika između otvorenog, zatvorenog i privatnog fonda

Otvoreni fond funkcionise na principu prikupljanja novčanih sredstava putem izdavanja investicionih jedinica i otkupa investicionih jedinica na zahtev člana fonda. Otvoreni fondovi ulažu u likvidne hartije od vrednosti kojima je moguće svakodnevno odrediti tržišnu vrednost, a investitori mogu svakodnevno ulagati sredstva ili ih povlačiti iz fonda.

Zatvoreni fond prikuplja novčana sredstva prodajom akcija putem javne ponude. Kada je javna ponuda završena, investitori koji su kupili akcije fonda njima mogu trgovati na organizovanom tržištu po tržišnoj ceni tih akcija, koja može biti niža ili viša od vrednosti imovine fonda. Društvo za upravljanje je dužno da uvrsti akcije fonda na organizovano tržište u roku od 3 dana od dana prijema rešenja o izdavanju. Pored hartija od vrednosti u koje ulažu otvoreni fondovi, zatvoreni fondovi mogu ulagati i u nekretnine, kao i u privredna društva kojima se ne trguje na organizovanom tržištu pa mogu biti rizičniji od otvorenih fondova. Privatni fond je organizovan kao društvo sa ograničenom odgovornošću i takvi fondovi nemaju ograničenja prilikom ulaganja. Namenjeni su iskusnim investitorima, pa minimalni ulog iznosi 50.000 EUR.

Ko u fondu odlučuje gde će se investirati prikupljeni novac

Odluke o ulaganju imovine investicionog fonda donosi portfolio menadžer, koji je za to dobio dozvolu Komisije za hartije od vrednosti nakon polaganja stručnog ispita. Društvo za upravljanje je dužno da ima zaposlenog jednog portfolio menadžera na neodređeno vreme sa punim radnim vremenom.

Koje troškove snosite pri investiranju u investicione fondove

Sve vrste troškova koje društvo za upravljanje može naplatiti propisane su prospektom fonda. Društvo za upravljanje neće naplatiti nijednu drugu vrstu troškova. Treba razlikovati troškove koje društvo za upravljanje naplaćuje od investitora. Kod otvorenih fondova postoje sledeći troškovi (naknade):

- naknada za kupovinu investicionih jedinica – naplaćuje se kao procenat od uloga investitora u fond (od uloga se prvo oduzima ova naknada pa se ostatak koristi za kupovinu investicionih jedinica) – Intesa Invest neće naplaćivati ulaznu naknadu za kupovinu investicionih jedinica;

- naknada za upravljanje imovinom fonda – godišnja naknada koja se obračunava svakodnevno kao procenat imovine fonda;

- naknada za otkup investicionih jedinica – naplaćuje se kada član fonda želi da povuče svoj ulog iz fonda i da unovči investicione jedinice koje poseduje.

Da li prinosi fonda mogu biti zagarantovani

Uspešnost fonda ne može biti zagarantovana i prethodno poslovanje fonda nije garant budućih rezultata. Rizik koji investitor prihvata ulaganjem u investicioni fond postoji, a u zavisnosti od toga koliko je investitor spreman da rizikuje, može se odlučiti za vrstu fonda koja mu najviše odgovara. Fondovi sa rizičnijim ulaganjima potencijalno imaju i veće prinose, dok fondovi sa relativno konzervativnom politikom ulaganja, kao što su fondovi očuvanja vrednosti, imaju manje prinose, kao i manji rizik ulaganja.

Ko vrši nadzor nad poslovanjem investicionih fondova

Nadzor vrši Komisija za hartije od vrednosti. Ona može izreći javnu opomenu, pokrenuti postupak pred nadležnim organom, povući saglasnost na imenovanje člana uprave, odnosno direktora, i dati nalog za zabranu izdavanja investicionih jedinica u trajanju do tri meseca. Komisija može oduzeti dozvolu za rad društvu za upravljanje.

Koliko su investicioni fondovi sigurni

Zakon o investicionim fondovima koncipiran je u skladu sa najboljim međunarodnim praksama u regulisanju ovih institucija. On predviđa niz kontrolnih mehanizama kojima se povećava sigurnost investicionih fondova a investitori štite od prevara i zloupotreba. Tako, na primer, Komisija odobrava akcionare sa učešćem iznad 10% i upravu društava za upravljanje, sredstva fondova su potpuno odvojena od imovine društva i čuva ih kastodi banka koja kontroliše obračun vrednosti imovine fonda i utvrđuje da je investiranje imovine u skladu sa prospektom fonda. Reklamni materijali bi trebalo da ispune određene standarde i da na korektan način informišu potencijalne investitore. Međutim, regulativa može da doprinese tome da investitor bude adekvatno informisan o rizicima investiranja u određeni fond, ali na njemu je investiciona odluka, a rizik izabranog fonda snosi sam. Kako ne postoje ograničenja u pogledu visine prinosa, tako ne postoje ograničenja ni gubitka. Zato je bitno da klijenti razumeju rizike i da mogu da procene da li im fondovi uopšte odgovaraju, a ako im odgovaraju, da izaberu one vrste koje odgovaraju njihovim životnim prioritetima.

Kakav je poreski tretman fondova

Oporezivanje vlasništva i prenosa vlasništva na investicionim jedinicama fonda, odnosno kapitalnih dobitaka kao razlike između prodajne i kupovne cene investicionih jedinica, definisano je sledećim poreskim propisima Republike Srbije:

- Zakonom o poreskom postupku i poreskoj administraciji;
- Zakonom o porezu na dobit pravnih lica;
- Zakonom o porezu na dohodak građana.

Visina i način oporezivanja zavisi od poreskog statusa pojedinačnog člana fonda.
Porez na kapitalni dobitak za fizička lica iznosi 15%.

Šta je Prospekt fonda

Prospekt fonda je dokument investicionog fonda, koji se pre učlanjenja u fond investitoru obavezno stavlja na uvid. Svrha prospekta je da investitoru pruži informacije o društvu za upravljanje, fondu kojim ono upravlja, glavnim rizicima i strukturi ulaganja tog fonda. U njemu se nalaze informacije o:

- investicionom fondu;
- društvu za upravljanje;
- naknadama i troškovima investicionog fonda.

Veoma je važno da svaki potencijalni investitor pročita i razume sadržaj prospekta kako bi bio u potpunosti upoznat sa uslovima koje fond nudi, kao i rizicima i troškovima ulaganja.

Šta je Pristupnica

Pristupnica je dokument kojim investitor daje svoju saglasnost za članstvo u investicionom fondu i ima dejstvo ugovora zaključenog između društva za upravljanje koje upravlja investicionim fondom i investitora (klijenta) budućeg člana investicionog fonda. Investitor postaje član investicionog fonda nakon potpisivanja pristupnice i nakon uplate sredstava na račun investicionog fonda.

Šta je Zahtev za otkup

Zahtev za otkup je dokument kojim član investicionog fonda podnosi zahtev za istupanje ukoliko prodaje sve investicione jedinice, odnosno zahtev za prodaju investicionih jedinica fonda ukoliko prodaje samo deo investicionih jedinica tog fonda. Član investicionog fonda prodaje investicione jedinice društvu za upravljanje, a ono isplaćuje sredstva članu i nakon otkupa briše investicione jedinice koje se nalaze u vlasništvu člana fonda.